

Francie má velké plány pro Indo-Pacifik

Ni nationalinterest.org/feature/france-has-big-plans-indo-pacific-206115

14. ledna 2023

Od vytvoření AUKUS – trojstranného bezpečnostního paktu mezi Spojenými státy, Spojeným královstvím a Austrálií – a následné diplomatické krize mezi Francií a Austrálií uplynul více než rok . Po počátečním šoku vyvolaném oznámením AUKUS neměla Francie jinou možnost, než přehodnotit svou politiku partnerství v Indo-Pacifiku.

Spor nejen pošpinil bilaterální vztah mezi Paříží a Canberrou, ale také zkomplikoval plány Francie v regionu. Ačkoli média zpočátku chápala francouzskou nespokojenost jako obchodní spor o zrušení australské mnohamiliardové objednávky na ponorky francouzské námořní skupiny, dohoda byla pouze jednou složkou širší strategie k ukotvení Francie v Indo-Pacifiku.

Do září 2021 se tato strategie měla spoléhat na dvě nohy. Sblížení Francie s Indií poskytlo „indo“ nohu, zatímco partnerství s Austrálií představovalo „pacifickou“. To bylo o to důležitější, že Francie se historicky více angažovala v Indickém oceánu než v Pacifiku a od partnerství s Canberrou se částečně očekávalo, že tuto nerovnováhu napraví.

Od sporu o AUKUS nabralo francouzské indicko-pacifické zapojení několik podob. Na bilaterální úrovni bylo jedním z nejvýznamnějších událostí sblížení Francie s Indonésií. Za poslední rok se výměny mezi

ministry zahraničí a obrany obou stran zvýšily. V červenci indonéský ministr obrany Prabowo Subianto nazval Francii „hlavním strategickým partnerem Indonésie“. O několik měsíců později francouzský ministr ozbrojených sil Sebastien Lecornu navázal prohlášením , že „s Indonésií a Francií se rodí silná strategická intimita“. Sblížení není jen slovy: uprostřed indonéských plánů na modernizaci svých ozbrojených sil Francie zajistila dohodu prodat 42 stíhaček Rafale do Indonésie, po čemž může následovat prodej dvou francouzských útočných ponorek třídy Scorpene .

Mezitím Francie přijala „minilaterální“ přístup. V roce 2020 Francie zahájila třístranný dialog s Indií a Austrálií, který se však po krizi AUKUS zastavil. Na okraj Valného shromáždění OSN loni v září se však francouzští diplomaté setkali se svými protějšky z Indie a Austrálie, aby tento rámec oživil.

Při pohledu z Paříže bylo nahrazení australského premiéra Scotta Morrisona Anthonym Albanesem po volbách v květnu 2022 předpokladem pro obnovení těchto vazeb. Poté červencová návštěva Albánců v Paříži pomohla obnovit francouzsko-australský dialog na nejvyšší úrovni. Francouzský prezident Emmanuel Macron toho roku dokonce navrhl, že dohoda o ponorce byla stále „na stole“, pokud by nová australská vláda byla této myšlence otevřená (zatím tomu tak není). Pocit „zrady“ kolem sporu AUKUS zanechal hluboké šrámy ve francouzském zahraničněpolitickém establishmentu a prezidentově okolí. Přestože bilaterální konzultace mohou pokračovat, prozatím se neočekává, že Francie přehodnotí partnerství s Canberrou jako pilíř francouzské indicko-pacifické strategie.

Zajímavé je, že k dalšímu trojstrannému setkání došlo během Valného shromáždění OSN v New Yorku. Na okraj Valného shromáždění uspořádaly své první společné setkání Indie, Francie a Spojené arabské emiráty (SAE) . Toto trilaterální partnerství skutečně nabylo na vážnosti po debaklu AUKUS, ačkoli francouzští

představitelé pečlivě odmítají jakoukoli příčinnou souvislost mezi těmito dvěma událostmi a zdůrazňují, že sblížování mezi těmito třemi zeměmi se připravovalo několik let.

Spojené arabské emiráty hostí od roku 2009 francouzské námořní velení pro Indický oceán spolu s asi 800 francouzskými vojáky. Shodou okolností 15. září 2021, v den, kdy byl oznámen AUKUS, Macron hostil emirátského vůdce Mohammeda bin Zayeda, který má své vlastní stížnosti na Spojené státy. O tři měsíce později, uprostřed přerušování sporných rozhovorů o F-35 mezi Abu Dhabi a Washingtonem, Spojené arabské emiráty oznámily svůj záměr nakoupit osmdesát francouzských stíhaček Rafale. Mezitím Emirátů a Indové také proměnili svůj vztah ve strategické partnerství, které nyní zahrnuje protiteroristickou spolupráci a velké emirátské investice do indické infrastruktury. Do roku 2021 uspořádala námořnictva těchto tří zemí společná cvičení v Perském zálivu.

Je příliš brzy říkat, jak daleko může tento rodící se trojstranný blok zajít. Zdá se, že Francie dychtivě podporuje rozhovory o společné obranné průmyslové spolupráci, zvláště když společnost Dassault vyrábí stíhačky Rafale pro Abú Dhabí i Nové Dillí. Existuje také možnost větších konzultací v oblasti námořní bezpečnosti v Indickém oceánu, ačkoli omezené námořní schopnosti SAE mohou takové ambice omezit.

Francouzská indicko-pacifická strategie nabyla také ambicióznějšího charakteru na multilaterální úrovni. V posledních dvou letech Paříž prohloubila své zapojení do regionálních organizací. V roce 2020 se stala oficiálním členem Asociace Indického oceánu, čímž prokázala, že její území v této oblasti – La Réunion a Mayotte – z ní udělalo suverénní stát regionu na stejné úrovni jako Bangladéš nebo Srí Lanka. V listopadu 2022 Francie také získala status pozorovatelského státu na setkání ministrů obrany ASEAN Plus, platformě ASEAN pro vojenské konzultace s externími partnery, jako je Austrálie, Indie a Spojené státy.

Kromě toho byl Macron v listopadu 2022 prvním evropským lídrem, který pronesl projev na summitu v Bangkoku , což mu umožnilo zdůraznit francouzský přístup k regionu, často popisovaný výrazem „vyvážení síly“ , “ nebo „*puissance d'équilibre*“ , což je pojem stejně vágní v angličtině jako ve francouzštině.

Francouzští představitelé trvají na tom, že Paříž odmítá pojem „konfrontace“ mezi velmocemi v regionu. Cílem francouzské indicko-pacifické strategie není čelit Číně, ale podporovat partnerství zaměřená spíše na společné zájmy než na společné hrozby. Taková francouzská rétorika působí jako sotva zastřená kritika amerického postoje, vnímaná v Paříži (stejně jako v některých asijských metropolích) jako příliš polarizující.

Nedávné iniciativy, jako je sblížení s Indonésií, zahájení dialogu mezi Spojenými arabskými emiráty a Indií a oživení dialogu s Indií a Austrálií, vytvořily nový impuls pro francouzskou indicko-pacifickou strategii. Partnerství s Abu Dhabi a New Delhi má samozřejmě svá omezení – může posílit přítomnost Francie v západním Indickém oceánu, ale jen stěží za touto oblastí. To je opět to, co dělá partnerství Francie s Canberrou tak zásadní.

V důsledku toho Francie stále přezkoumává způsoby, jak rozšířit svou politiku partnerství. Někteří pozorovatelé spekulují, že by se Indonésie mohla připojit k rámci Indie-SAE. Kromě nedávného sblížení s Francií si tato země jihovýchodní Asie také vypěstovala úzké vztahy s Indií a Spojenými arabskými emiráty. Často je zmiňován také Singapur, a to zejména kvůli významné diplomatické a vojenské spolupráci s Paříží. Vzhledem k tomu, že Singapur zachovává pečlivě vyvážený postoj mezi Spojenými státy a Čínou, může také shledat rétoriku Francie přitažlivější než současný postoj ve Washingtonu.

Nakonec, při tomto hledání místních partnerství, která by podpořila svou indicko-pacifickou strategii, musí Francie čelit dvěma základním otázkám. První se týká jeho schopnosti utvářet místní

prostředí. Asijské politické kruhy zůstávají skeptické ohledně vojenské a ekonomické síly, kterou může země jako Francie nasadit v Indo-Pacifiku ve srovnání s velmocemi jako Washington a Peking. Paříž si je dobře vědoma potřeby řešit tuto mezeru v důvěryhodnosti a v minulém roce oznámila nové námořní nasazení, aby zvýšila svou přítomnost v asijských vodách. Očekává se, že porostou i francouzské vojenské výdaje, ale ty jsou způsobeny méně bezpečnostními problémy Asie než ruskou invazí na Ukrajinu. Nikdo v Paříži si nedělá iluze, že by se Francie mohla rovnat americkým a čínským kapacitám. Namísto toho je cílem zachovat dostatečné zdroje k tomu, aby asijské střední mocnosti považovaly francouzský návrh za skutečnou alternativu. Definice této úrovně dostatečnosti však zůstává nejasná.

To přináší druhý problém, kterému Paříž čelí, a který souvisí s potřebou vyjasnit její regionální postavení. Ačkoli se francouzští diplomaté chlubí zvláštní povahou indicko-pacifické strategie země vůči Spojeným státům, fráze jako „třetí cesta Paříže“, „vyvážení síly“ nebo Francie jako „síla iniciativ“ nejsou přesvědčivé. . Mohou vypadat jako povrchní prohlášení skrývající absenci konkrétních cílů, nebo, což je horší, mohou být odmítnuty jako vznešená rétorika maskující skutečnou prioritu Paříže – tj. prodej zbraní.

Francouzská indicko-pacifická politika se od americké tak neliší, jak naznačuje její rétorika. Francie zůstává spojencem Washingtonu v NATO a podobně zdůraznila asertivitu Číny v Jihočínském moři a její dravé investice v Asii a Africe. Kromě toho má Francie při práci s americkým publikem tendenci zmírňovat řeči o své „třetí cestě“ a prosazovat svou indicko-pacifickou strategii jako doplňěk ke strategii Washingtonu. Pro Francii je obtížné postavit se jako alternativní hráč zahraniční politiky vůči Spojeným státům a zároveň přesvědčit Washington, že tento přístup prospívá oběma zemím.

Důvěryhodnost schopností a záměrů Francie je v konečném důsledku vzájemně propojeným problémem a klíč k jeho vyřešení může spočívat v její schopnosti plnit svou indicko-pacifickou strategii. V

rámci tohoto přístupu by EU poskytla zdroje, které Francie sama nabídnout nemůže, možná by podpořila schopnost Evropy jednat jako skutečná alternativa ke konkurenci mezi USA a Čínou. Pro francouzské diplomaty to znamená, že musí udržet EU angažovanou v Asii v době, kdy se soustředí na válku na Ukrajině. Jinými slovy, budoucnost francouzské indicko-pacifické strategie se může odehrávat v Bruselu stejně jako v asijských metropolích.